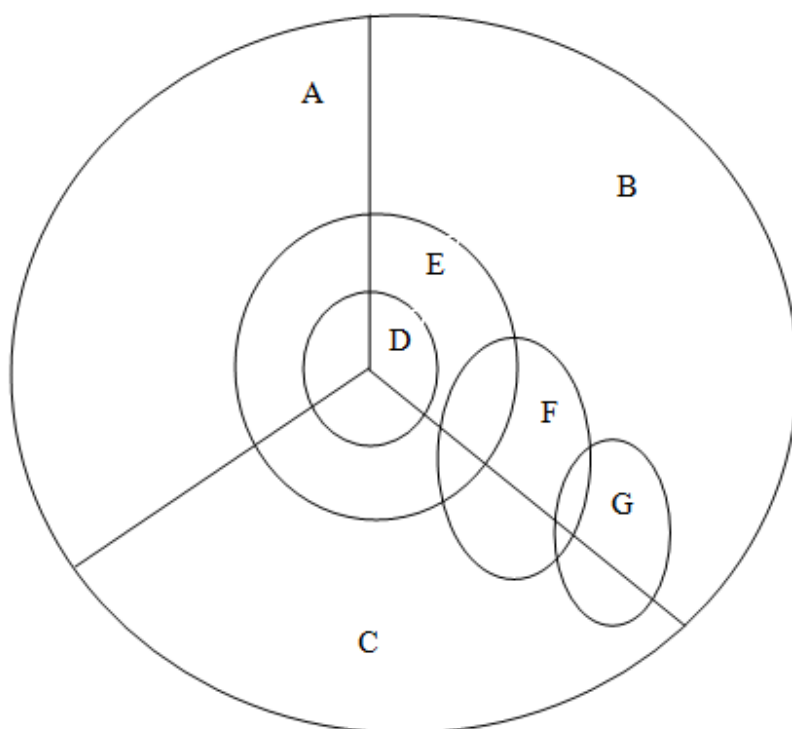

OLIMPIADA DE ȘTIINȚE SOCIO-UMANE
ETAPA JUDEȚEANĂ (A MUNICIPIULUI BUCUREȘTI) - 5 MARTIE 2016
DISCIPLINA LOGICĂ, ARGUMENTARE ȘI COMUNICARE

SUBIECTUL I – 25 puncte

Se dă următoarea reprezentare grafică prin diagrame Euler:

Cerințe:

- 1) Precizați 7 termeni, astfel încât să fie respectate simultan raporturile dintre termeni redate de reprezentarea grafică prin diagrame Euler.
- 2) Identificați obversa conversei obvertite a unei propoziții universal – afirmative reprezentată în diagramele Euler, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural.
- 3) Determinați subalterna contrarei supraalternei unei propoziții particular – afirmative reprezentată în diagramele Euler, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural.
- 4) Construiți un sorit goclenian, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural, având una dintre premise reprezentată în diagramele Euler.

SUBIECTUL II – 20 puncte

Se dau termenii: *silogism, inferență, silogism valid, raționament mediat*.

- Scrieți termenii în ordinea descrescătoare a extensiunii lor. Menționați termenul care are intensiunea cea mai mică și termenul care are extensiunea cea mai mică.
- Precizați dacă și în ce sens se modifică extensiunea și intensiunea termenului cu extensiunea cea mai mare, dintre termenii dați, prin adăugarea proprietății „*în limbaj natural*”.
- Clasificați din punct de vedere extensional termenul cu intensiunea cea mai mare dintre termenii dați.
- Construiți o definiție a termenului „*raționament mediat*”, care să încalce, în același timp, oricare trei reguli ale definiției. Identificați regulile încălcate.

SUBIECTUL III – 25 puncte

Un pictor a găsit într-un plic, 4 bilețele, fiecare dintre ele conținând următoarele propoziții:

- „Iubitorii de artă sunt sensibili.” (bilețelul 1)
„Insensibili sunt cei care urăsc arta.” (bilețelul 2)
„Unii iubitori de artă nu sunt insensibili.” (bilețelul 3)
„Unii iubitori de artă sunt sensibili.” (bilețelul 4)

Pictorul citește bilețelele din plic de 2 ori, de fiecare dată în altă ordine.

1. Prima dată începe cu bilețelul 1 și acceptă că acesta conține o propoziție adevărată.

a) Identificați valoarea de adevăr a propozițiilor din bilețelele 2, 3 și 4 odată cu pictorul, pornind de la adevărul propoziției din bilețelul 1. Precizați, dacă este cazul, bilețelele care conțin propoziții cu valoarea de adevăr nedeterminată, pornind de la adevărul propoziției din bilețelul 1.

b) Explicați cum ați identificat valoarea de adevăr a propozițiilor din bilețelele 2, 3 și 4, respectiv, dacă este cazul, cum ați identificat propozițiile cu valoarea de adevăr nedeterminată din bilețelele 2, 3 și 4.

2. A doua oară, pictorul începe cu bilețelul 4 și acceptă că și acesta conține o propoziție adevărată.

a) Identificați valoarea de adevăr a propozițiilor din bilețelele 1, 2 și 3, pornind de la adevărul propoziției din bilețelul 4. Precizați, dacă este cazul, bilețelele care conțin propoziții cu valoarea de adevăr nedeterminată, pornind de la adevărul propoziției din bilețelul 4.

b) Explicați cum ați identificat valoarea de adevăr a propozițiilor din bilețelele 1, 2 și 3, respectiv, dacă este cazul, cum ați identificat propozițiile cu valoarea de adevăr nedeterminată din bilețelele 1, 2 și 3.

3. Presupunând că pictorul va citi trei bilețele dintre cele patru, precizați cu ce bilețel ar trebui să înceapă, astfel încât să nu poată determina valoarea de adevăr a propozițiilor din celelalte două bilețele, pornind de la adevărul sau falsitatea propoziției din primul bilețel citit. De asemenea, primul bilețel citit nu poate fi bilețelul 1 sau bilețelul 4. Explicați raționamentul și menționați cele 3 bilețele, precum și ordinea lor.

SUBIECTUL IV – 20 puncte

Se dă modul silogistic eao – 3. Se cere:

- Determinați schema de inferență a modului silogistic dat și construiți în limbaj natural un silogism corespunzător acesteia.
- Verificați validitatea modului silogistic dat, utilizând metoda reducerii directe și metoda reducerii indirecte, explicând pentru fiecare metodă pașii parcurși.
- Construiți atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un polisilogism regresiv utilizând una dintre premisele modului silogistic dat.
- Identificați în limbaj formal și natural entimema de ordinul 3, pornind de la modul silogistic dat.

Notă: - Toate subiectele sunt obligatorii
- Se acordă 10 puncte din oficiu
- Timp de lucru: 3 ore

OLIMPIADA DE ȘTIINȚE SOCIO-UMANE
ETAPA JUDEȚEANĂ (A MUNICIPIULUI BUCUREȘTI) - 5 MARTIE 2016
DISCIPLINA LOGICĂ, ARGUMENTARE ȘI COMUNICARE

BAREM DE NOTARE:

SUBIECTUL I – 25 puncte

- 1) Precizarea celor 7 termeni, astfel încât să fie respectate simultan raporturile dintre termeni redade de reprezentarea grafică prin diagrame Euler; **2 puncte x 7 = 14 puncte**
- 2) Identificarea corectă a obversei conversei obvertite a unei propoziții universal – afirmative reprezentată în diagramele Euler, în limbaj formal și în limbaj natural; **2 puncte x 2 = 4 puncte**
- 3) Determinarea corectă a subalternei contrarei supraalternei unei propoziții particular – afirmative reprezentată în diagramele Euler, în limbaj formal și în limbaj natural; **2 puncte x 2 = 4 puncte**
- 4) Construirea unui sorit goclenian, în limbaj formal și în limbaj natural, având una dintre premise reprezentată în diagramele Euler. **3 puncte**

SUBIECTUL II – 20 puncte

- a) Scrierea corectă a termenilor în ordinea descrescătoare a extensiunii lor. **2 puncte**
Menționarea termenului care are intensiunea cea mai mică. **2 puncte**
Menționarea termenului care are extensiunea cea mai mică. **2 puncte**
- b) Precizarea corectă a sensului în care se modifică extensiunea și intensiunea termenului cu extensiunea cea mai mare, din cadrul termenilor dați, prin adăugarea proprietății „*în limbaj natural*”. **1.5 puncte x 2 = 3 puncte**
- c) Clasificarea corectă din punct de vedere extensional a termenului cu intensiunea cea mai mare dintre termenii dați. **2 puncte x 4 = 8 puncte**
- d) Construirea unei definiții a termenului „*raționament mediat*”, care să încalce, în același timp, oricare trei reguli ale definiției. **1.5 puncte**
Identificarea celor 3 reguli încălcate. **0.5 puncte x 3 = 1.5 puncte**

SUBIECTUL III – 25 puncte

1.
 - a) Identificarea corectă a valorilor de adevăr a propozițiilor din bilețelele 2, 3 și 4, respectiv a valorilor de adevăr nedeterminate a propozițiilor din bilețelele 2, 3 și 4. **2 puncte x 3 = 6 puncte**
 - b) Explicarea modalității corecte prin care ați identificat valorile de adevăr a propozițiilor din bilețelele 2, 3 și 4, respectiv a valorilor de adevăr nedeterminate a propozițiilor din bilețelele 2, 3 și 4. **1 punct x 3 = 3 puncte**
2.
 - a) Identificarea corectă a valorilor de adevăr a propozițiilor din bilețelele 1, 2 și 3, respectiv a valorilor de adevăr nedeterminate a propozițiilor din bilețelele 1, 2, și 3. **2 puncte x 3 = 6 puncte**
 - b) Explicarea modalității corecte prin care ați identificat valorile de adevăr a propozițiilor din bilețelele 1, 2 și 3, respectiv a valorilor de adevăr nedeterminate a propozițiilor din bilețelele 1, 2, și 3. **1 punct x 3 = 3 puncte**
3. Precizarea unei ordini corecte a bilețelelor, care să respecte condițiile solicitate. **3 puncte**
Explicarea corectă a modalității de raționare. **4 puncte**

SUBIECTUL IV – 20 puncte

- a) Determinarea corectă a schemei de inferență a modului silogistic dat și construirea în limbaj natural al unui silogism corespunzător acesteia. **1.5 puncte x 2 = 3 puncte**
- b) Verificarea validității modului silogistic dat, prin metoda reducerii directe și metoda reducerii indirecte. **2.5 puncte x 2 = 5 puncte**
- Explicarea pașilor parcurși în aplicarea metodei reducerii directe și a metodei reducerii indirecte. **2.5 puncte x 2 = 5 puncte**
- c) Construirea în limbaj formal și în limbaj natural, a polisilogismului regresiv utilizând una dintre premisele modului silogistic dat. **2 puncte x 2 = 4 puncte**
- d) Identificarea în limbaj formal și limbaj natural a entimemei de ordinul 3, pornind de la modul silogistic dat. **1.5 puncte x 2 = 3 puncte**

NOTĂ: Oricare alte simboluri acceptate în logică pot fi utilizate în vederea formalizării. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se stabilește prin împărțirea punctajului obținut la 10.